

На основу чл. 119. став 1. тачка 1) а у вези са чл. 108. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 88/2017, 27/2018-др.закони, 10/2019, 6/2020, 129/2021 и 92/2023), чл. 60 став 1. Тачка 1) Статута Основне школе „Бора Станковић“ Јелашница, према Упутству за израду акта којим установе образовања и васпитања прописују мере, начин и поступак заштите и безбедности деце и ученика („Сл. гласник РС“, бр. 67/2022) а у сарадњи са надлежним органима општине Сурдулица, школски одбор Основне школе „Бора Станковић“ Јелашница на седници одржаној дана 22.03.2024. године, доноси

ПРАВИЛНИК

О МЕРАМА, НАЧИНУ И ПОСТУПКУ ЗАШТИТЕ И БЕЗБЕДНОСТИ УЧЕНИКА ЗА ВРЕМЕ БОРАВКА У ШКОЛИ И СВИХ АКТИВНОСТИ КОЈЕ ОРГАНИЗУЈЕ ШКОЛА

І ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређује се заштита и безбедност ученика, односно мере, начин и поступак заштите и безбедности ученика за време боравка у школи и за време извођења свих активности које организује школа, начин њиховог спровођења и одговорност запослених и ученика за неизвршавање одредаба овог правилника Основне школе „Бора Станковић“ у Јелашници.

Заштита и безбедност ученика обезбеђују се у складу с ближим условима, облицима, мерама, начину, поступку и смерницама за заштиту и безбедност ученика, које прописује министар надлежан за послове образовања.

Члан 2.

Средства за спровођење мера из члана 1. овог правилника обезбеђују се у буџету јединице локалне самоуправе.

Члан 3.

Ученици имају право на заштиту и безбедност према одредбама Правилника:

- 1) у школској згради и школском дворишту;
- 2) на путу између куће и школе;
- 3) ван школске зграде и школског дворишта – за време остваривања образовно васпитног рада или других активности које организује школа.

Члан 4.

Ученици имају право на заштиту и безбедност од:

- 1) других ученика, запослених, родитеља, односно другог законског заступника детета и ученика и трећих лица који угрожавају њихову безбедност,
- 2) болести и повреда,
- 3) пожара, поплаве, елементарних непогода и других природних појава које могу угрозити безбедност.
- 4) других несрећа/удеса,

5) катастрофа или других ванредних околности и ситуација.

Члан 5.

Одељењски старешина и наставници који с ученицима обрађују одговарајуће програмске садржаје обавезни су да ученике упознају са опасностима с којима се могу сочити за време остваривања образовно-васпитног рада и других активности које организује школа, као и с начином понашања којим се те опасности избегавају или отклањају.

Запослени, родитељи, односно други законски заступници и ученици обавезни су да директору, помоћнику директора, секретару школе, дежурном наставнику или другом овлашћеном лицу пријаве сваку појаву за коју посумњавају да би могла да угрози заштиту и безбедност ученика.

Члан 6.

Одредбе Правилника дужни су да поштују сви запослени у школи, ученици, родитељи, односно други законски заступници и трећа лица када се налазе у школској згради, школском дворишту или на другом месту на којем се остварује образовно-васпитни рад или друга активност у организацији школе.

Члан 7.

Несправођење мера безбедности ученика од стране запослених, прописаних Правилником, сматра се тежом повредом радне обавезе, за коју се води дисциплински поступак, и за коју може да се изрекне новчана казна или удаљење са рада у трајању до три месеца, или мера престанка радног односа, уколико се неспровођење мера безбедности учини свесним нехатом, намерно или у циљу прибављања себи или другоме противправне имовинске користи сагласно одредбама Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности запослених. Дисциплинска одговорност запослених не искључује кривичну и материјалну одговорност.

Понашање ученика којим угрожава властиту или безбедност других ученика и запослених у школи, у школским и другим активностима које организује школа, прописаних овим Правилником, сматра се тежом повредом обавеза ученика, за коју се води васпитно-дисциплински поступак и изричу мере у складу са Правилником о васпитно дисциплинској и материјалној одговорности ученика.

Члан 8.

Лице одговорно за безбедност и здравље ученика одређено посебним решењем директора има обавезу да повремено, а најмање четири пута месечно, проверава да ли се спроводе мере за остваривање заштите и безбедности ученика.

Провера из става 1. овог члана врши се без најаве.

Члан 9.

Ради спровођења мера утврђених овим Правилником, школа сарађује са државним органима, органима општине/града Сурдилица и другим субјектима и надлежним институцијама са којима је таква сарадња потребна у поступку обезбеђивања и спровођења мера утврђених Правилником.

Члан 10.

На материју коју уређује Правилник примењују се и одредбе других општих аката школе чија је примена важна за остваривање заштите и безбедности ученика.

II ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ У ШКОЛСКОЈ ЗГРАДИ И ШКОЛСКОМ ДВОРИШТУ

1. Заштита и безбедност од поступака других лица

Члан 11.

Заштита и безбедност ученика од поступака других лица обухвата заштиту и безбедност од:

- 1) дискриминације;
- 2) насиља, злостављања и занемаривања;
- 3) понашања које врећа углед, част или достојанство;
- 4) страначког организовања и деловања.

Члан 12.

У школи су забрањене дискриминација и дискриминаторско поступање, којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање према ученицима а које се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, изгледу и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Остваривање овог вида заштите и безбедности ученика врши се у складу са Правилима понашања у ОШ „Бора Станковић“ у Јелашници од ____ 2024. године и активностима стручног тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања. Школа је дужна да предузме све мере прописане Правилником и законским прописима када се посумња или утврди дискриминаторно понашање према ученику у школи.

Члан 13.

У школи је забрањено физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање ученика.

Школа ће одмах поднети пријаву надлежном органу ако се код ученика примете знаци насиља, злостављања или занемаривања, нарочито ако је то учињено од стране родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица у школи.

Школа израђује и реализује годишњи програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програма спречавања дискриминације у складу са Законом, Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање и Правилником о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности.

Члан 14.

У школи је забрањено свако понашање запосленог према ученику и ученика према другом ученику којим се врећа углед, част или достојанство.

Директор школе дужан је да у року од три дана од дана сазнања за повреду забране из става 1. овог члана предузме одговарајуће активности и мере у оквиру надлежности школе.

Члан 15.

У школи је забрањен било какав вид страначког организовања и деловања.

Уколико запослени, ученици или родитељи односно законски заступници деце примете било какав вид страначког организовања и деловања дужни су да о томе обавесте овлашћено лице⁴.

Члан 16.

За време наставе и других активности радног времена школе од капија на школском дворишту и улазних врата откључана су предња улазна врата школе - улаз за запослене, а закључана су задња врата школе, предвиђена за улаз ђака, излазак на ујину и у школско двориште школе.

На улазу школе у дежурани школе обавеза је дежурног помоћног радника- домара да провери и легитимише сваку особу која уђе у школу а није запослена у школи и провери разлоге посете и да ли се та особа најавила и ако није најави је код запосленог ког кога особа иде, а након најаве је одведе до одређене канцеларије или лица које та особа жели да посети.

За откључавање и закључавање улазних врата и капија надлежно је овлашћено лице, а у његовом одсуству друго лице, по овлашћењу директора.

Школа организује распоред дежурстава запослених.

Када се у школи не изводи настава нити друге активности, све капије на школском дворишту и сва улазна врата на школској згради су закључана.

Члан 17.

За проверу односно идентификацију лица која улазе у зграду надлежно је овлашћено лице.

Приступ родитељима, односно старатељима и трећим лицима – пратиоцима деце и ученика са сметњама у развоју, и то у учионице, кабинете и на друга месета где се остварује образовно-васпитни рад неопходна је претходна сагласност директора и/или овлашћеног лица.

2. Заштита и безбедност од болести и повреда

Члан 18.

Ради остваривања заштите и безбедности ученика од болести и повреда, школа:

- 1) брине о уредности и чистоћи школских просторија и школског дворишта;
- 2) брине о обављању прописаних лекарских прегледа запослених и ученика;
- 3) поступа по мерама надлежних органа донетих по прописима у области здравства;
- 4) према својим могућностима обезбеђује коришћење школског намештаја, наставних и других средстава који су безбедни за употребу и одговарају психофизичким својствима ученика;
- 5) према својим могућностима примењује стандарде и нормативе који се односе на школски простор, број ученика у одељењу и друге услове за обављање делатности;
- 6) обезбеђује надзор наставника или стручног сарадника за време рада на уређајима или с предметима који могу изазвати повреду, као и за време извођења активности које представљају потенцијалну опасност за настанак повреде;
- 7) предузима мере у случају промена код ученика које се односе на његово здравствено стање и о томе обавештава његовог родитеља;
- 8) је обавезна да родитеља ученика чије здравствено стање, према процени директора, помоћника директора, наставника или стручног сарадника, може представљати опасност за друге ученике и запослена лица, обавести да таквог ученика одведе на одговарајући преглед и забрањује му долазак на наставу и друге активности које организује школа, док надлежни лекар не потврди да опасност не постоји;
- 9) одржава дисциплину у установи – згради и њеном дворишту, посебно у учионици и другим радним просторијама;
- 10) брине да буде истакнуто место за прву помоћ у установи (где се налази комплет за прву помоћ, ко је задужен да проверава/допуњује садржину комплета, телефони хитне помоћи и надлежног дома здравља – да буду видно обележени) као и начин поступања у ситуацији када је потребно детету и ученику указати прву помоћ или постоји сумња на потенцијални здравствени ризик или повреду детета, односно ученика (ко позива хитну помоћ и обавештава родитеља и другог законског заступника и по потреби надлежну инспекцију и др.);
- 11) предузима поступање ради заштите од физичких повреда (обезбеђује да подови нису клизави или се ставља одговарајућа ознака; обезбеђује се набавка школског намештаја без оштрих ивица, у складу са могућностима и др.);

Члан 19.

Ученика чије здравствено стање, према налазу надлежног лекара, представља опасност за остале ученике и запослена лица, родитељи не смеју слати на наставу нити на друге активности у организацији школе.

3. Заштита и безбедност од пожара, поплаве, елементарних непогода и других природних појава које могу угрозити безбедност

Члан 20.

Ради остваривања заштите и безбедности ученика од пожара, школа је обавезна да се придржава Закона о заштити од пожара, Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама, пратећих прописа и свог општег акта.

Члан 21.

Ради остваривања заштите и безбедности од поплаве и/или изливања фекалија, домар проверава исправност водоводних и канализационих инсталација и предузима потребне мере у случају уочених промена које могу угрозити безбедност.

Сви запослени, ученици и родитељи обавезни су да без одлагања обавесте овлашћено лице⁴ о уоченим променама на водоводним и/или канализационим инсталацијама, које могу угрозити безбедност.

Члан 22.

Ради остваривања заштите и безбедности од електричне струје, домар проверава исправност електричних инсталација и предузима потребне мере у случају уочених промена које могу угрозити безбедност.

Сви запослени, ученици и родитељи обавезни су да без одлагања обавесте овлашћено лице⁴ о уоченим променама на електричним инсталацијама, које могу угрозити безбедност.

Члан 23.

Уређаји, машине, алати и други предмети и материје који се користе у наставном процесу, за одржавање хигијене или у друге сврхе морају се држати ван домашаја неовлашћених лица, ако могу представљати опасност по живот и/или здравље ученика.

Школа је обавезна да се стара о правилном коришћењу и надзору над употребом уређаја, машина, алата и других предмета у реализацији наставе, као и материја које се користе у наставном процесу као и о редовној провери њихове исправности и употреби неопходне заштитне опреме.

Члан 24.

Ради остваривања заштите и безбедности од удара грома, школа редовно проверава исправност громобранских инсталација, у складу са прописима у тој материји.

Сви запослени, ученици и родитељи обавезни су да без одлагања обавесте овлашћено лице⁴ о уоченим променама на громобранским инсталацијама, које могу довести у питање њихово функционисање.

Школа је обавезна да за време грмљавине обезбеди да ученици буду у школској згради.

Члан 25.

Заштита и безбедност од пожара, поплава и других опасних ствари и природних појава које могу угрозити безбедност обезбеђује се у складу Законом и одредбама овог Правилника.

III ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ НА ПУТУ ИЗМЕЂУ КУЋЕ И ШКОЛЕ

Члан 26.

Запослени и родитељи, старатељи односно закоснки заступници дужни су да прате стање саобраћајне сигнализације на прилазима школи.

О уоченим недостатцима обавештава се овлашћено лице.

Ради решавања проблема и отклањања недостатака школа је дужна да сарађује са органима надлежним за безбедност саобраћаја.

Школа пред надлежним органима покреће иницијативе ради побољшања безбедности у саобраћају на прилазима школи и то: организовање дежурства дежурних саобраћајних полицајца.

Члан 27.

Школа је дужна да сарађује са комуналним службама ради обезбеђења тротоара и уличног осветљења на прилазу школи, правилног размештаја/постављања контејнера да не ометају улаз у школско двориште и зграду и др.

IV ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ ВАН ШКОЛСКЕ ЗГРАДЕ И ШКОЛСКОГ ДВОРИШТА – ЗА ВРЕМЕ ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА ИЛИ ДРУГИХ АКТИВНОСТИ КОЈЕ ОРГАНИЗУЈЕ ШКОЛА

Члан 28.

На остваривање заштите и безбедности ученика за време боравка на излету, екскурзији или настави у природи, као и за време извођења неке друге активности ван зграде школе и школског дворишта, примењују се основне одредбе Правилника, а сходно се примењују његове одредбе о остваривању заштите и безбедности ученика у згради Школе и школском дворишту.

Заштита и безбедност ученика за време извођења излета, екскурзија, наставе у природи и сличних активности

Члан 29.

Приликом избора понуђача за извођење излета, екскурзија, наставе у природи и других сличних активности с ученицима, школа ће посебну пажњу посветити његовој оспособљености за остваривање заштите и безбедности ученика за време активности

која се организује. Оспособљеност понуђача за остваривање заштите и безбедности ученика односи се нарочито на:

- 1) поседовање одговарајуће лиценце за рад;
- 2) кадровску и техничку опремљеност за организовање путовања ученика;
- 3) кадровску и техничку опремљеност за остваривање заштите и безбедности ученика у објекту у којем су смештени (физичко и техничко обезбеђење објекта, обезбеђена медицинска помоћ и тако даље);
- 4) квалитет исхране ученика;

Заштита и безбедност ученика за време извођења практичне наставе и праксе

Члан 30.

Школа посебну пажњу посвећује условима за остваривање и заштиту ученика за време извођења практичне наставе и професионалне праксе, при чему се посебно мисли на:

- 1) закључивање уговора о извођењу практичне наставе и професионалне праксе са привредним друштвом, установом или другом организацијом која за то у потпуности испуњава безбедносне услове;
- 2) потпуно и прецизно уговорно дефинисање обавеза и одговорности организације у којој се изводи настава у вези са остваривањем заштите и безбедности ученика;
- 3) честе контакте директора, помоћника директора, наставника и стручних сарадника са организацијом у којој се изводи настава и обилажење ученика за време извођења наставе, без најаве, ради провере остварености њихове заштите и безбедности.

V ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ

Члан 31.

Установа посебним актима утврђује превентивне мере заштите и безбедности у вези са организацијом рада, и то:

- 1) распоред дежурства запослених;
- 2) начин евидентирања уласка трећих лица у установу;
- 3) могућности боравка у установи, односно непосредног учешћа родитеља, односно другог законског заступника детета и ученика у активностима установе;
- 4) начин утврђивања идентитета лица која остварују родитељско право или имају старатељство над дететом када га одводе из установе;

VI ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 32.

Овај правилник донет је у сарадњи са надлежним органом јединице локалне самоуправе.

У поступку извршавања мера заштите и безбедности ученика школа сарађује са:

- Школском управом Лесковац и Одељењем Школске управе у Врању;
- Просветном инспекцијом ШУ Лесковац;

- Здравственим центром у Сурдулици;
- Министарством грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
- Министарством унутрашњих послова – Полицијском управом у Врању, Полицијском станицом у Сурдулици;
- Центром за социјални рад у Сурдулици;
- са другим школама на територији општине Сурдулица;
- Сурдуличким културним центром у Сурдулици;
- родитељима, односно старатељима ученика;
- Црвеним крстом општине Сурдулица

Члан 33.

Измене и допуне овог правилника врше се на исти начин и по поступку прописаном за његово доношење.

Члан 34.

Овај правилник објавити на огласној табли школе и интернет страници школе у циљу обавештевања деце и ученика, родитеља и старатеља као и свих запослених у школи.

Члан 35.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о мерама, начину и поступку заштите безбедности ученика за време боравка у школи и свих активности које организује Основна школа „Бора Станковић“ Јелашница, број 616 од 15.09.2022 године.

Члан 36.

Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

ПРЕДСЕДНИК ШКОЛСКОГ ОДБОРА

Слађан Јаначковић

САДРЖАЈ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ_____	1
II ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ У ШКОЛСКОЈ ЗГРАДИ И ШКОЛСКОМ ДВОРИШТУ_____	3
1. Заштита и безбедност од поступака других лица_____	3
2. Заштита и безбедност од болести и повреда_____	5
3. Заштита и безбедност од пожара, поплаве, елементарних непогода и других природних појава које могу угрозити безбедност_____	6
III ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ НА ПУТУ ИЗМЕЂУ КУЋЕ И ШКОЛЕ_____	7
IV ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ ВАН ШКОЛСКЕ ЗГРАДЕ И ШКОЛСКОГ ДВОРИШТА – ЗА ВРЕМЕ ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА ИЛИ ДРУГИХ АКТИВНОСТИ КОЈЕ ОРГАНИЗУЈЕ ШКОЛА_____	7
Заштита и безбедност ученика за време извођења излета, екскурзија, наставе у природи и сличних активности_____	7
Заштита и безбедност ученика за време извођења практичне наставе и праксе_____	8
V ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ_____	8
VI ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ_____	8

**ОСНОВНА ШКОЛА „БОРА СТАНКОВИЋ“
ЈЕЛАШНИЦА**

**ПРАВИЛНИК
О МЕРАМА, НАЧИНУ И ПОСТУПКУ ЗАШТИТЕ И БЕЗБЕДНОСТИ УЧЕНИКА
ЗА ВРЕМЕ БОРАВКА У ШКОЛИ И СВИХ АКТИВНОСТИ КОЈЕ ОРГАНИЗУЈЕ
ШКОЛА**

Март, 2024. година